

Az informatikus nem kockafej, hanem kreatív

Beszélgetés Simon Károly egyetemi oktatóval a romániai IT-szektor fejlődéséről

Az IT-szektor Romániában évente kétszámjegyű gyorsasággal bővül lekörözve minden más gazdasági ágat. Az informatika gyors fejlődésének azonban sok a hátulütője: nem tud lépést tartani ezzel a képzés és a szakember-utánpótlás. Simon Károly informatikussal, (portrénkon) a Babeş-Bolyai Tudományegyetem adjunktusával jártuk körül a témát.

– Egyre több egyetem kínál informatikai képzést. Mi a különbség ezek között?

– Elsősorban a tudomány- és a műszaki egyetemeken hirdetnek meg informatikaszakot. A tudományegyetemeken a szoftver-részhez áll közelebb a képzés, a műszaki egyetemek inkább a hardver irányába szakosodnak. Vannak persze átfedések: mindkét képzésben foglalkoznak az informatika másik ágával, így például a műszaki egyetemet végzett informatikus is el tud helyezkedni programozóként, vagy fordítva.

– A munkáltatók szerint a végzősök kevés gyakorlati tudással rendelkeznek. Milyen az informatikusképzés?

– Felsőoktatás szintjén a romániai informatikusképzés nagyon jónak mondható. Nem véletlen, hogy sok a befektető. Az ágazat annak ellenére dinamikusan fejlődik, hogy

ber a termelésben dolgozik, ki tanít az egyetemeken?

– Ez az egyik legnagyobb gondunk, és a jelenség néhány év óta súlyosbodik. Az oktatói pálya jelenleg nem vonzó a fiatal szakemberek számára. Ha valaki a magánszférában helyezkedik el, a kezdő oktatói bér három-négyszeresét is megkeresheti. A bajokat fokozza, hogy nem történtek lépések az egyetemi oktatókkal szembeni elvárások ésszerűsítésére. Sok fiataalt azért sem vonz a tanári pálya, mert karrier szempontjából nehéz előrehaladni az oktatói ranglétrán. Összességében a felsőoktatásban kemény és folyamatosan nehezített kritériumrendszer működik, másrészt a bérek meg sem közelítik a magánszektor. Humán erőforrás szempontjából óriási problémáink vannak: a munkaerőpiac egyre több szakembert kér az egyetemektől, miközben a mostani tanári gárdával a már meglévő diáklétszám is nehezen kezelhető.

– Kolozsváron rengeteg a jó szakember. Miért nem lehet a cégektől akár rész munkaidős rendszerben bevonni oktatókat?

– Nálunk ez inkább fordítva működik: sok oktató dolgozik cégek-nél, erre sok tanár anyagilag is rá van kényszerülve. Kérdés, persze, hogy ez így mennyire jó. A szigorú kritériumrendszerek miatt nehéz olyan szakembert behozni oktatni, akinek nincs doktorátusa. A Babeş-Bolyain tavaly elindult kezdeményezés szerint ezen némileg lazítanak, így óraadóként betaníthatnak doktorival nem rendelkező, de mesterit végzett elismert szakemberek. Arra is vannak példák, hogy főállásban tevékenykedő egyetemi oktató néhány előadásra meghív nagy tapasztalattal rendelkező informatikusokat.

– Hogyan jellemezné a romániai IT-szektor fejlődését?

– Románia ilyen szempontból világszinten is jól áll. Ha van olyan

Középiskolai infolabor. A tizenéves gyerekek körében egyre nagyobb az érdeklődés a számítástechnika iránt

területe a romániai gazdaságnak, ami igazán sikeresnek mondható, akkor az az informatika. Évente 10–20 százalékos növekedést ér el, és egyre nagyobb arányban járul hozzá a bruttó nemzeti össztermék (GDP) fejlődéséhez. Ezen a területen Romániában mint-

lozsvárra jellemző, hogy exportra dolgozik, az IT-cégek több mint 90 százaléka nagy nemzetközi szoftverprojekteket fejleszt. A kolozsvári IT-cégek több mint kilencven százaléka nagy nemzetközi szoftverprojekteket fejleszt, míg Bukarestben hangsúlyosabb az állami

sok olyan munkakör van, amely nem csak a programozásról szól. Más területről is sok szakemberre van szükség. Keresik például a marketingeseket, a dizájnereket, gazdasági szakembereket és másokat is.

– A kolozsvári informatikai ágazat fejlődésével kapcsolatban új Szilícium-völgyet emlegetnek. Milyen piacra termelnek az itteni cégek?

– Elsősorban német, ausztriai, holland és egyesült államokbeli megrendelőknek dolgoznak. Ez a nemzetközi piac sokszínű. A mi cégünk például több különböző szektornak fejleszt szoftvereket: van logisztikai szoftver, amit az autóiparban használnak, van tervező szoftver az építkezéshez, banki- és pénzügyi programok, különböző automatizálási rendszerek, de más területen is kapunk megrendeléseket. A projekt-típusok és a technológiák szempontjából eléggé különbözőek a megrendelések.

– Az informatikusokkal szemben van egy előítélet: kockafejűeknek, magányosoknak, bogarasoknak tartják őket. Mennyi köze van ennek a valósághoz?

– Az informatikusokról valóban kialakultak előítéletek. Ezek szerint furcsa kockák, akik magányos munkát folytatnak egész nap a számítógép billentyűzete fölé görnyedve egy iroda sarkában. A szoftverfejlesztés azonban nem erről szól. Ez egyrészt tipikusan kreatív terület, másrészt jellemzően csapatmunka. Emberek közötti kapcsolatot, kommunikációt igényel éppen azért, mert a tervek sokszínűek. Mindenképpen megterhelő szellemi munka, ami összpontosítást és igen komoly felkészültséget igényel. Ilyen szempontból nem könnyű, viszont szép szakma.

Kolozsvár a legjelentősebb központ, még akkor is, ha az összforgalmat tekintve valamivel elmarad Bukarest mögött. Kolozsvárra hangsúlyosan az jellemző, hogy exportra dolgozik. A kolozsvári IT-cégek több mint kilencven százaléka nagy nemzetközi szoftverprojekteket fejleszt.

egy 110–120 ezer ember dolgozik. Egyes becslések szerint ha ez a szám most egyik napról a másikra megduplázódna, az sem volna elegendő. Az IT-szakemberek nagyon keresettek, megbecsültek, óriási a harc értük a munkaerőpiacon. Azt is tudni kell, hogy ennek a mintegy százezer embernek a hetven százaléka négy központban dolgozik: Kolozsvár, Bukarest, Temesvár és Jászvásár. Bizonyos szempontból Kolozsvár a legjelentősebb, még akkor is, ha az összforgalmat tekintve valamivel elmarad Bukarest mögött. Ko-

szektor megrendelése, és kevesebb az export. Kolozsvár gazdasági fejlődésében szemmel látható az IT-szektor szerepe.

– Kelet-európai megítélésben hol található a romániai IT-szektor?

– A romániai informatikai ágazat mindenféle európai topban előkelő helyen szerepel. Környékünkön igen erős Magyarország is. A magyar IT-szektor valamivel kisebbnek mondható, mint a romániai, de erőteljesen, dinamikusan fejlődik.

– A növekvő szakemberhiány sok céget arra ösztönöz, hogy informatikai képzettség nélküli embereket is alkalmazzon, és betanítsa. Ez mennyire járható út?

– Mivel nagy a szakemberhiány, és az egyetemek ezt nem tudják fedezni, sajnos jellemző, hogy cégek bizonyos esetekben túl nagy kompromisszumot vállalnak a szakemberek felkészültségét illetően. Ebben sok veszélyt látok. A programozás mindenképpen felsőfokú végzettséget igényel. Vannak persze kivételek, akik magánúton is meg tudják tanulni a szakmát, de nem ez az jellemző. A számítástechnikában ugyanakkor

az órabérek szempontjából Románia már nem számít olcsó helynek, ha az informatikusok javadalmazását nézzük. Jó egységű alakult ki a tudásszint, a képzés minősége és a bérek között. Az egyetemnek elsősorban az a feladata, hogy megfelelő módon lefedtesse a szakmai alapokat, amelyre később könnyen rá lehet építeni a konkrét technológiai tudást. Tudományegyetemek esetében a hároméves alapképzés ennél többre nem is tud vállalkozni. Az már sokszínű történet, hogy az egyetemről kikerült végzősök milyen céghez, milyen területre, milyen projekthez kerülnek, és konkrétan milyen technológiákkal fognak dolgozni. Az informatikusképzés szerintem ma megadja azt a tudást, amivel a fiatal szakember e helyzetekhez tud majd alkalmazkodni.

– A magánszférában elhelyezkedő informatikusok egy kezdő egyetemi oktatói fizetés többszörösét keresik meg. Ha a legtöbb jó szakem-

Simon Károly

Székelyudvarhelyen született 1980-ban. A Tamási Áron Gimnázium után a marosvásárhelyi Petru Maior Egyetemen tanult, majd a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen végezte magiszteri és doktori tanulmányait. 2003-tól tevékenykedik a felsőoktatásban, 2008-tól a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Matematika és Informatika Karának adjunktusa. A kilencvenes évektől tevékenykedik szoftverfejlesztésben, 2004-ben alapította kollégáival közösen a CID szoftvercéget, amely főként komplex optimalizálási problémák megoldására készített rendszereket, és IT-tanácsadást biztosított nagyobb fejlesztési projekteken. 2014-től a Codespring brandet működtető Softech cég csapatában dolgozik projektvezetőként. Több szoftverfejlesztési projekt mellett legfontosabb megvalósítása a Codespring Mentorprogram, amely révén a cég az elmúlt négy évben több mint száz egyetemi hallgatóval foglalkozott. 2016-tól a Székelyudvarhelyi IT Park Projekt szakmai koordinátora. A székelyudvarhelyi városvezetés által kezdeményezett projekt célja az IT-szektor fejlesztése a régióban.